

BETLIARSKE NOVINY

Betlerskie noviny

29

NEPREDAJNÉ

Ročník XVI.

December 2017

Z obsahu:

SPRAVODAJSTVO		DOBA MÁRIE TERÉZIE	str. 8 a 10
ZO ZASADNUTÍ OcZ	str. 2 - 3	VIANOCE BEZ DARČEKOV,	
PRÁCE INVESTIČNÉHO		TV A POČÍTAČOV	str. 9
CHARAKTERU	str. 3	JANA KUŠNIEROVÁ	
VOLBY DO ORGÁNOV		PREZENTOVALA OBRAZY	
SAMOSPRÁVNÝCH		Z RODNÉHO KRAJA	str. 9
KRAJOV	str. 3 - 4	BOHOSLUŽBY A OMŠE POČAS	
Z DEJÍN REFORMÁCIE		VIANOČNÝCH SVIATKOV	str. 9 a 12
V GEMERI	str. 4 - 5	ŠPORT	str. 10 - 11
FOTOGALÉRIA	str. 6 - 7	SPOLOČENSKÁ RUBRIKA	str. 12
		PREČO ADVENT?	str. 12

POZÝVAME VÁS:

- na Vianočný šachový turnaj 30. 12. 2017 o 9,00 hod. v kultúrnom dome v Betliari,
- na zhromaždenie občanov pred budovou OcÚ dňa 31. 12. 2017 o 23,45 hod., kde slávnostným ohňostrojom privítame Nový rok 2018,
- na Silvestrovskú tancovačku v kultúrnom dome v Betliari 31. 12. 2017,
- na jubilejný 40. ročník Novoročného výstupu na Volovec v sobotu 6. 1. 2018.

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Betliari

Mimoriadne zasadnutie OcZ dňa 26. 6. 2017

OcZ schválilo predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, Špecifický cieľ 4. 3. 1 – Zníženie energetickej náročnosti verejných budov pre projekt: „Zníženie energetickej náročnosti kultúrneho domu Betliar“.

Riadne zasadnutie OcZ dňa 11. 9. 2017

OcZ vzalo na vedomie:

- Správu o otvorení nového školského roka 2017/2018 v ZŠ a MŠ v Betliari, tak ako ju podali riaditeľky p. Mgr. Farkašová a p. Géciová. MŠ v tomto školskom roku bude navštevovať 14 detí, z toho 1 vo veku 2,5 roka a v ZŠ je spolu v štyroch ročníkoch 6 žiakov,
- Správu o výbere miestnych daní a poplatkov k 31. 8. 2017: príjem bol 43 791,97 € čo predstavuje 60,3 % plnenie a konštatuje, že výber daní predstavuje výšku 26 434,84 €, čo je plnenie na 53 %. Pohľadávky predstavujú v roku 2016 sumu 5 485,77 €, v roku 2017: 23 093,65 € a za predchádzajúce roky 602,25 €. Komunálny odpad – TKO: príjem 16 367,13 €, pohľadávky za rok 2016: 541.- € a za rok 2017: 5 526,87 €.
- Správu o plnení úloh v sociálnej oblasti o príprave stretnutia členov ZO – JDS v Betliari a jubilantov 70 a 80-ročných dňa 27. 10. 2017.

OcZ schválilo:

- Správu o plnení rozpočtu obce za I. polrok 2017 a konštatovalo, že príjmová časť rozpočtu za sledované obdobie bola plnená vo výške 435 379,12 €, čo je 70,38 %, výdavková časť: 439 575,97 €, čo predstavuje 72,62 % čerpanie. Výhľad ku koncu roka je, že rozpočet tak, ako bol postavený, bude splnený v príjmovej aj vo výdavkovej časti. OZ berie na vedomie podanú správu za výber dane a poplatkov v roku 2017.

- Použitie finančných prostriedkov zo zisku z roku 2016, vedených na podnikateľskom účte obce vo VÚB a.s., na úhradu nákladov investičnej akcie – výstavby montovaného betónového oplotenia medzi kolumbáriom a novou poľnou cestou za miestnym cintorínom v čiaske 6 679,13 €.

- Uzavretie zmlúv o budúcich zmluvách s VSD a. s. Košice – zmluvy o zriadení vecného bremena a kúpnej zmluvy pre stavbu „Betliar – zriadenie TS, VN, úprava NN, DP“ – na umiestnenie kioskovej trafostanice pri kultúrnom dome a umiestnenia vodičov VN a NN vedenia v zemi, ktorých realizácia je plánovaná v roku 2018.

- Uzavretie kúpnej zmluvy s firmou HP REAL s.r.o. – na pozemky pod miestnymi komunikáciami v lokalite Nižná Maša parc. č. KN C 1474/1 (1741 m²) a 1434/1 (1243 m²) za cenu 1.- €/m² pre účely zriadenia stojiska zberných nádob na komunálny odpad a pre rozšírenie siete miestnych komunikácií v obci.

- Návrh na uzavretie dohody so SNM – Múzeom Betliar pri zabezpečení evakuácie zbierkových predmetov pri vzniku mimoriadnej situácie vo vhodných priestoroch v objekte Obce Betliar – kultúrny dom.

- Prijatie nasledovných vnútorných dokumentov obce: 1. Internú smernicu č. 1/2017 o postupe pri verejnom obstarávaní zákaziek s nízkou hodnotou podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, 2. Zásady pre vybavovanie sťažností v podmienkach obce Betliar.

- Predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci výzvy MV SR: VII. PREZÍDIUM HASIČSKÉHO A ZÁCHRANNÉHO ZBORU 2017, názov projektu: Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice Betliar.

OcZ súhlasilo:

- s prípravou prác na zmenách a doplnkoch Územného plánu

obce Betliar č. 3 so zameraním hlavne na zmenu hranice pohrebiska a ochranného pásma miestneho cintorína.

- so zámerom firmy FinalStav s.r.o. Rožňava rozšírenia existujúcej energetickej siete cez obecný pozemok parc. č. 2390 v lokalite Píla pre účely zriadenia nového odberného miesta elektriny v lokalite bývalej plemenárskej stanice. Zmluva o zriadení vecného bremena na uloženie podzemného káblového el. vedenia bude uzavretá medzi obcou Betliar a Východoslovenskou distribučnou a.s.
- so žiadosťou spoločnosti DOXXbet, s.r.o. o opätovné súhlasné stanovisko na umiestnenie stávkovej hry /stávkovej kancelárie na prevádzke pohostinstva na Ul. Polomskej 95, podnikateľa Dušana Schvarza – Havesta.
- s návrhom na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena pre SNM – Múzeum Betliar, ktoré bude investorom stavby „Požiarny vodovod pre SNM – areál kaštieľa Betliar“ a to bezodplatne.

OcZ zvolilo za prísediacu na súdne pojednávania Okresného súdu Rožňava podľa § 140 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o súdoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na návrh predsedu Okresného súdu Rožňava JUDr. Viliama Hlaváča, obyvateľku obce Mgr. Luciu Skupeňovú, ktorá spĺňa zákonom stanovené požiadavky.

Riadne zasadnutie OcZ dňa 20. 11. 2017

OcZ vzalo na vedomie:

- Informácie starostu obce o priebežnom plnení Programu obce na rok 2017,
- Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce na roky 2018 – 2020.
- Informáciu o činnosti futbalového oddielu, stolného tenisu a šachového oddielu tak, ako bola podaná od zodpovedných zástupcov jednotlivých oddie-

lov. Financovanie ich činnosti je z rozpočtu obce a plne podlieha kontrole orgánmi obce.

- že ako bezplatná dárkyňa krvi bola na slávnostnom akte Slovenského červeného kríža v Rožňave dňa 16. 11. 2017 ocenená striebornou plakétou prof. Jana Jánskeho a ďakovným listom Slovenského červeného kríža za viacnásobné darovanie krvi a záchranu života občanov občianka našej obce Ing. Lýdia Kolembusová.

OcZ schválilo:

- novelizované Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2017 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Betliar na rok 2018, v ktorom sa upravuje poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady - § 15, bod 3 – drobný stavebný odpad – 0,015 €/kg.
- úpravu rozpočtu pre rok 2017 podľa návrhu nasledovne:
 - o príjmová časť rozpočtu sa upravuje na sumu: 1 404 460.- €
 - o výdavky obce sú upravené v štruktúre rozpočtu pre rok 2017 s tým, že rozpočet obce pre rok 2017 je vo výške 1 404 460.- €,
 - o bežný rozpočet po 2. úprave je prebytkový o sumu 11 276.- €.
- rozpočet obce na roky 2018 – 2020 tak, ako je predložený na rokovanie OZ. Príjmová časť rozpočtu v rámci bežného roka je vo výške 344 400.- €. Najvyššiu čiastku rozpočtu tvoria príjmy z podielových daní t.j. 235.500.-€. Výdavky rozpočtu v rámci roka sú vo výške 344 400.- €. Rezerva na rozvoj obce sa predpokladá vo výške 44 830.- €.
- vykonanie inventarizácie majetku obce, ktorá sa vykoná ku dňu 30. 11. 2017. Výsledok inventarizácie majetku obce bude predmetom rokovania OZ v mesiaci február 2018.

pokračovanie na 3. str.

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Betliari

dokončenie z 2. str.

OcZ požiadalo starostu obce:

- zaslať žiadosť na Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť a.s. o rozšírenie vodovodnej siete na Ul. krátkej a o výstavbu II. tlakového pásma vodojemu Betliar ako verejnoprospešnej stavby,
- riešiť rozšírenie parkovacích plôch v obci Betliar pre rok 2018,
- pripraviť návrh ďalšieho postupu ukončenia prevádzky chatovej osady, s ktorým bude oboznámené aj SNM – Múzeum Betliar.

Práce investičného charakteru vykonané v obci v II. polroku 2017

Mesiac	Popis prác	Zhotoviteľ	Náklady (€) s DPH
August 2017	Realizácia projektu pozemkových úprav v obci Betliar (poľné cesty)	GMT development, s.r.o. Prešov	508 336,37
September 2017	Zhotovenie montovaného betónového oplotenia pri kolumbáriu	TT-STAV s. r. o.	6 679,13
September 2017	Výmena 5 ks drevených okien a vchodových dverí na budove materskej školy	Sprostredkoval Cirkevný zbor ECAV v Betliari	Financované z Podporného fondu Generálnej podporovne ECAV (cca 7 000.- €)

Volby do orgánov samosprávnych krajov 2017

Výsledky volieb do orgánov samosprávnych krajov 4. novembra 2017 vo volebnom okrsku v Betliari

Počet voličov zapísaných v zozname voličov	803	Počet platných hlasovacích lístkov	
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	225	odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva	216
Volebná účasť v %	28,01	Počet platných hlasovacích lístkov	
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	225	odovzdaných pre voľby predsedu KSK	211

NAJÚSPEŠNEJŠÍ Z KANDIDÁTOV NA PREDSEDU VÚC KSK VO VOLEBNOM OKRSKU č. 1 V BETLIARI

Poradie na hlasovacom lístku	Meno	Priezvisko	Politický subjekt	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %
8	Richard	Raši	SMER-SD, SMK-MKP, SZS, STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	112	53,08
12	Štefan	Surmánek	ĽS Naše Slovensko	16	7,60
15	Rastislav	Trnka	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLANO), SaS, KDH, NOVA, ŠANCA	68	32,23

NAJÚSPEŠNEJŠÍ Z KANDIDÁTOV DO ZASTUPITEĽSTVA VÚC KSK VO VOLEBNOM OKRSKU č. 1 V BETLIARI (viac ako 2 % hlasov)

Poradie na hlasovacom lístku	Meno a priezvisko	Politický subjekt	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %	Kandidát
1	Attila Anna	NEKA	53	6,86	zvolený
2	Ján Babič	SMER-SD	22	2,85	
5	Július Barkai	SME RODINA - Boris Kollár	18	2,33	zvolený
6	Štefan Bašták	SMER-SD	55	7,12	
10	Róbert Bezek	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLANO), SaS, KDH, NOVA	18	2,33	
11	Matúš Bischof	OKS	35	4,53	zvolený
12	Peter Bollo	MOST - HÍD	24	3,1	
14	Pavol Burdiga	MOST - HÍD	31	4,01	

18 Róbert Hanuštiak	NEKA	19	2,46	
20 Karol Horník	SMER-SD	62	8,02	zvolený
21 Ladislav Juhász	ĽS Naše Slovensko	20	2,59	
23 Karol Kováč	OKS	17	2,2	
24 Ivan Kuhn	OKS	24	3,10	
25 Jozef Kušnier	ĽS Naše Slovensko	34	4,40	
26 Matej Lada	ŠKV	25	3,23	
29 Juraj Nagy	NEKA	20	2,59	zvolený
31 Ariana Palme	ĽS Naše Slovensko	19	2,46	
32 Peter Pamula	SNS	32	4,14	
33 Dušan Pollák	ŠKV	32	4,14	
34 Ferenc Porubán	SMK-MKP	2	0,26	
35 Monika Repaszská	ŠKV	26	3,36	
36 Monika Šedová	MOST - HÍD	20	2,59	
37 Hildegarda Támárová	MOST - HÍD	5	0,65	
38 Michal Terrai	NEKA	38	4,92	
39 Zoltán Várady	SMK-MKP	2	0,26	
40 Gejza Záhn	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLANO), SaS, KDH, NOVA	7	0,91	
41 Dušan Žiak	ĽS Naše Slovensko	27	3,49	

Z dejín reformácie v Gemeri

Najvýznamnejším centrom baníctva, kultúrnej prosperity a vzdelanosti na území Gemera bola odjakživa Rožňava, od roku 1291 majetok ostrihomského arcibiskupa. Tu bola reformácia prijatá veľmi zavčasu a rýchlo sa šírila. Pôdu pre ňu pripravili už husiti, ktorí ako žoldnieri vo vojsku Jána Jiskru obsadili mesto v roku 1439 a zostali tu skoro 20 rokov. Nepochybne z ich radov prenikli medzi obyvateľstvo mesta i ostatného Gemera prvé informácie o husitskej revolúcii. „*Husiti sú už zvestovateľmi veľkej reformácie. Spriečili sa moci pápeža, odmietli učenie o predestinácii, spoved' a celibát, a ich bohoslužby sa stali jednoduchými, hovoriacimi rečou ľudu*“ napísal rožňavský evanjelický kňaz Emil Skalos vo svojej knižke *Dejiny evanjelickej cirkvi v Rožňave* z roku 1931.

Pápežská kľatba na Luthera a evanjelické náboženstvo, ktorú vyhlásili z každej kazateľnice v roku 1521, vyvolala všeobecný záujem u obyvateľstva, ktoré sa začalo dôslednejšie zaujímať o očistu cirkvi. Rožňava, Dobšiná, Štítnik a Jelšava sa ako banícke mestá riadili tzv. *Krupinským právom*, čo znamenalo, že si starostu a kňaza volili mešťania sami. Bolo len samozrejmé, že ta-

kýmto spôsobom volený kňaz sa prispôbil svojmu zboru. V roku 1523 sa v Rožňave spomína istý kňaz Peter, ktorý mnohé dovtedajšie cirkevné zvyky zanechal, celkom sa však od katolíckej cirkvi neodlúčil. Takto konali aj ostatní gemerskí kňazi, ktorí začali hlásať Lutherovo učenie, a večeru Pánovu už prislúchovali pod obojm.

Po bitke pri Moháči sa šírila reformácia v rámci všeobecného úsilia o reformu a mravnú očistu cirkvi. Prvým evanjelickým kazateľom v Rožňave bol Andrej Fischer, ktorý je už v roku 1529 spomínaný v Rožňave a okolí, kde pôsobí celé desaťročie. V roku 1542 ho František Bebek po dvoch rokoch väzenia dal zhoďiť z najvyššej veže hradu Krásna Hôrka. V tom istom roku vyhнал aj druhého rožňavského kňaza Juraja Leudischera, ktorý tu pôsobil od roku 1538.

Ďalší rožňavský farár Ján Polykarp už mohol účinkovať nerušene, lebo v roku 1549 čelní predstavitelia novej očisťujúcej sa cirkvi predložili tzv. *Confessio Pentapolitana*, ktoré zostavil bardejovský kňaz Leonard Stöckel, a ktoré podpísali zástupcovia mestských rád Košíc, Levoče, Prešova, Bardejova a Sabinova. Novú konfesiu vzal na vedomie aj kráľ

Ferdinand, a jej prívržencov neprenasledoval.

V roku 1556 sa Rožňava dostala pod nadvládu Turkov a bola začlenená do filakovského sandžaku, čo trvalo až do roku 1594. Znamenalo to platenie tvrdého výkupného; do náboženských záležitostí mesta sa však Turci nemiešali: „*Nech každý zaplatí svoje dane a v inom nech sa zariadi ako chce*“ – takto to platilo na území sandžaku.

Ďalšími centrami nastupujúcej reformácie v Gemeri sa stali Muráň a Štítnik so svojimi bohatými, luteránsky orientovanými miestnymi feudálmi. Na Muráni to boli hradní kapitáni – gróf Mikuláš Salm a Menhardt Maschko. Pod ich ochranou sa tvorili matkocirkvi, ktoré sa otvorene rozchádzali s katolíckou cirkvou. Tu vzniká tzv. *Gemerská kontubernia*, ktorej členom sa v roku 1565 stáva aj Rožňava.

Okolo roku 1578 už viacerí evanjelici v okolí zjednotili do tzv. *Muránskeho bratstva*, ktoré už malo svoje artikuly. Tie v roku 1594 znovelizoval muránsky kňaz a superintendent Ján Rimanovi. V tom istom roku ich schválila a podpísala aj mestská rada v Rožňave, čím sa stali zákonmi mesta. V roku 1590 ich podpísal aj štítnický zemepán Štefan Csetneky, s ktorým prešlo na evanjelickú vieru obyvateľstvo Štítnika i celého okolia.

V tom čase Rožňava prežívala obdobie rozkvetu. Celé mesto

sa stalo protestantským, a to bez toho, že by ho ostrihomské arcibiskupstvo bralo na zodpovednosť. Z toho hľadiska je príznačné, že arcibiskup Peter Pázmány, ktorý po celom Uhorsku s veľkým úspechom prinavracal ľud do katolíckej cirkvi, sa ani nepokúsil o to, aby svoje obľúbené mesto obrátil späť k rímskokatolíckej viere, a to napriek tomu, že už on mal v pláne založiť rožňavské biskupstvo. Rožňavský farský kostol sa dostal v tom čase do rúk evanjelikov a bol rozdelený na dve časti – väčšiu používali Nemci, menšiu Maďari. Katolícky zbor úplne zanikol.

Viedenský mier podpísaný cisárom Rudolfom II. na istý čas zabezpečil práva protestantov. V januári 1604 gemerskí evanjelici na seniorálnej schôdzi v Roštári prijali tzv. *Roštárske články*, ktoré v roku 1610 podpísal a pečatou potvrdil palatín Juraj Thurzo. Tento nový cirkevný zákon bol však ešte veľmi hierarchický a svojou prísnosťou odradil mnoho zborov od novej cirkvi.

Veľkým zástancom evanjelikov bol Tomáš Széchy, vtedajší pán muránskeho hradného panstva a hlavný gemerský župan, a po ňom aj jeho syn Juraj. Jemu a jeho manželke Márii Homonnay-Drugethovej mohli obyvatelia Gemera ďakovať za to, že žili v mieri, kým inde zúrila protireformácia.

V roku 1656 začal arcibiskup
pokračovanie na 5. str.

Z dejín reformácie v Gemeri

dokončenie zo 4. str.

Juraj Lippay so systematickou rekatolizáciou aj v Gemeri, kam vyslal jezuitských pátrov; týchto však Rožňavčania z mesta vyhнали. Boli však za to potrestaní: členovia mestskej rady boli predvolaní do Nových Zámkov, kde boli uväznení, a domov sa dostali iba po zaplatení pokuty a sľube, že postavia pre jezuitov kostol. Ďalej sa museli postarať o pátrov 200 toliarmi ročne a zaobstarať pre nich poverovacie listiny od egerského pašu.

Kostol pre jezuitov stavali Rožňavčania neochotne a z lacného materiálu, čo sa arcibiskupovi nepáčilo: „*Nech je aj nám dané na vedomie, že nevhodne a zle postavili tento dom na námestí, ktorý sme objednali ako kostol,..... akoby to mala byť nejaká maštaľ*“ – uvádza v jednom z listov. S veľkými ťažkosťami, keď sa dvakrát zrútili klenby a hotový kostol poškodili vandali, bol napokon postavený uprostred námestia vedľa strážnej veže, na mieste zaniknutej radnice. Takto sa začala rozsiahla činnosť jezuitov v Rožňave a na okolí.

Popri vonkajších starostiach však oslabovali cirkev aj vnútorné spory a neustále národnostné zápasy medzi Nemcami a Maďarmi. O tom rokovalo aj zasadnutie gemerského seniorátu v Betliari 20. apríla 1655, ktoré uznalo prvenstvo Nemcov, ale žiadalo obidve národnosti, aby spor vyriešili mierovou cestou. Výsledkom toho bola písomná zmluva o užívaní veľkého rožňavského kostola: jeho väčšiu časť dostali Nemci, menšiu Maďari.

Jezuiti mali však stále väčšiu moc a neustále lákali k sebe najmä slabých vo viere. V prvom rade zaútočili na evanjelických kňazov s rôznymi obvineniami a často ich dostávali pred súd. Niet sa preto čo čudovať, že sa evanjelici sťažovali na svoje ťažké położenie dokonca u Turkov.

Arcibiskup Juraj Lippay však umrel bez toho, aby mesto, zbavené všetkých práv, obrátil na pravú rímsku vieru. Ako píše súdobý kronikár: „*Veru, omše pátrov v kostole na námestí počúvali*

iba holé steny.“

V roku 1657 na uhorský trón zasadol sedemnásťročný Leopold, ktorého od detstva vychovávali jezuiti. V tom čase bolo prenasledovanie protestantov také intenzívne, že sa obrátili so sťažnosťou aj na kráľa, ktorý sa však odmietol zaoberať ich záležitosťami. Zástupcovia evanjelickej cirkvi preto na protest opustili uhorský snem. Leopold však pobúrili aj katolíkov podpísaním pre Uhorsko ponižujúceho mieru vo Vašvári napriek víťazstvu uhorských vojsk. Rozhorčenie v radoch vysokej šľachty a s tým súvisiaca snaha o detronizáciu Leopolda vyvolali známe Vesselényiho sprisahanie, ktorého hlavnými aktérmi boli katolíci.

Koncom roka 1670 povolali jezuiti do Rožňavy z Krupiny chorvátske vojská, ktoré evanjelikom násilím zobrali veľký kostol a dvoch rožňavských kňazov – nemeckého Pavla Zarevuciusa a maďarského Jakuba Regiusa Királyu – spolu s evanjelickými učiteľmi z mesta vyhнали. Toto sa neobišlo bez krviprelievania, ale voči ozbrojencom bolo obyvateľstvo bezmocné. Neskôr sa Regius vrátil, ale už v roku 1674 spolu s kňazom Mikulášom z Gemera stoja pred mimoriadnym bratislavským súdom. V tom čase sedel na arcibiskupskom stolci Juraj Szelepcsényi zo Slepčian, pôvodom Slovák, ktorý oproti svojim predchodcom ešte tuhšie prenasledoval protestantov.

21. mája 1671 zanikla rožňavská evanjelická cirkev aj škola. Mesto obsadilo cisárske vojsko, evanjelické bohoslužby sa preniesli do domácností, za čo boli miernejšie tresty, ale za vykonávanie bohoslužieb vo vidieckych kostoloch bolo väzenie. Evanjelici boli nútení za asistencie vojska chodiť na katolícke omše a procesie.

Na návrh arcibiskupa Szelepcsényiho bol v roku 1673 zvolaný do Bratislavy mimoriadny súd, na ktorý predvolali v dvoch turnusoch protestantských kňazov. Čakal na nich žalár, otroctvo, v lepšom prípade vyhnanstvo. V zboroch, v ktorých nezostali duchovní pastieri, začalo „obraca-

nie“ s nevýdaným násilím. V tom čase zanikli prekvitajúce evanjelické cirkvi v mnohých gemerských obciach.

Násilná rekatolizácia v Uhorsku, odobratie protestantských kostolov, ale aj závislosť od habsburskej vládnej moci vyvolali celú sériu kuruckých povstaní. Striedavé úspechy či neúspechy povstalcov mali vplyv aj na stav konfesii. Jezuiti v roku 1682 ušli z Rožňavy do Poľska, po porážke Turkov pri Viedni sa však o tri roky vracajú späť. Po krátkom uvoľnení a navrátení sa evanjelických kňazov boli títo opäť vyhnaní a jezuiti obsadili všetky kostoly. V roku 1690 založili jezuiti v Rožňave školu, ktorú sa snažili pozdvihnúť na vyššiu úroveň, ale chýbali im študenti. Sebavedomí, ale príliš utláčaní protestanti posielali svoje deti radšej do vzdialenejších miest, než aby ich zverili do rúk nenávidených pátrov. Obyvateľstvo, často zaslepené víťazstvami kurucov a s nimi spojenou slobodou vierovyznania, ktorú obnovil Imrich Thököly, dopúšťalo sa však aj vážnejších priestupkov voči katolíkom, zvlášť kňazom.

Národnostné spory medzi protestantmi v Rožňave a na okolí neprestali ani v ťažkých časoch. Počas krátkeho panstva Františka Rákócziho sa tento stav načas upravil. Jezuiti z mesta opäť odišli, veľký rožňavský kostol bol vrátený protestantom a rozdelený opäť na dva kostoly – tentoraz však dostali väčšiu časť kostola Maďari, lebo maďarský zbor sa rozrástol, a menší Nemci, ktorým sa to nepáčilo a sústavne sa sťažovali na seniorátnych zhromaždeniach. Oblastné cirkevné zhromaždenie v Kameňanoch konané dňa 25. septembra 1709 posilnilo jednotu dvoch rožňavských cirkví a podľa tu uzavretej zmluvy „*rôzne národnosti môžu využívať služby ktoréhokoľvek duchovného*“. Tým sa navždy ukončil spor medzi obidvomi táborami.

Po porážke Františka Rákócziho II. bola protestantská viera prísne zakázaná a mestské výsady Rožňavy stratili platnosť. V meste sa nesmeli odbavovať evanjelické bohoslužby a evanjelickí kňazi mali vstup do mesta zakázaný. Preto evanjelickí veriaci chodievali od tých čias do

Brzotína, obce vzdialenej 5 km od Rožňavy, kde si tamojší veľkostatkári Mariássyovci a Szirmayovci vydržovali vlastných kňazov. Tu sa po celé desaťročia zhromažďovali na bohoslužby, ktoré sa často konali len pod holým nebom.

V roku 1775 bolo založené rožňavské rímskokatolícke biskupstvo, ktorému darovala majetky Mária Terézia a podriadila ho ostrihomskému arcibiskupovi, ktorý bol aj zemepánom mesta.

Sústavné, aj fyzické útoky, pokuty a väzenie, strata majetku, vyhnanstvo, nespravodlivé súdne procesy a ďalšie príkoria prinútili rožňavských evanjelikov obrátiť sa k panovníčke, ktorá napokon dovolila vstup do mesta luteránskym a kalvínskym kňazom. Vykonávať bohoslužby im však ešte nebolo dovolené. Toto umožnil až tolerančný patent cisára Jozefa II. v roku 1781. Ale až dva roky po jeho vyhlásení dostávajú evanjelickí kňazi povolenie vykonávať bohoslužby aj v meste.

V roku 1783 sa konali na Spiši veľké vojenské cvičenia, na ktorých sa zúčastnil aj cisár Jozef II. A tak sa stalo, že panovník precestoval aj cez Rožňavu, kde ho prišiel uvítať biskup Anton Andrassy s dvomi kanonikmi. O tejto návšteve sa zachoval hodnoverný zápis, podľa ktorého cisár neprijal biskupovu poklonu, ba ani nevystúpil z koča, a poberal sa ďalej až k brzotínskej bráne, kde ho už čakali evanjelici. Vtedy im povolil postaviť si v Rožňave kostol, ktorý podľa predpisov nesmal mať vežu ani zvony, a musel byť postavený v uzavretom priestore mimo hlavných ulíc mesta. O dva roky nato bol kostol hotový.

Medzitým jezuitov nahradili v meste františkáni, ktorí pokračovali v rekatolizačnej činnosti oveľa miernejšími prostriedkami a ich kláštor sa stal strediskom všeobecnej osvety a vzdelanosti. Pomer medzi dvomi konfesiami sa od tých čias len zlepšoval. V tomto období už vzrástol v meste aj počet Slovákov, ktorí v predošlých storočiach žili prevažne len na vidieku. Konfesijné spory sa stali minulosťou a treba dúfať, že aj významným poučením pre našu súčasnosť.

Edita Kušnierová

F o t o g a l é r i a

Riaditeľka ZŠ Ľudmila Farkašová v štúdiu RVTS Košice
na tému malotriedok

Z otvorenia nového školského roka 2017-2018

Vystúpenie detí ZŠ Betliar

Oslavy Dňa matiek

Mikuláš pred obecným úradom

Vystúpenie detí MŠ - Mesiac úcty k starším

F o t o g a l é r i a

Oceňovanie 70-ročných jubilantov

Kresťanské stretnutie pri príležitosti 500. výročia reformácie

Z oceňovania bezpríspevkových darcov krvi

Volebná komisia 2017

Pietny akt z príležitosti osláv 73. výročia SNP

Spomienka na padlých vojakov

Mladá vladárka sa prvých osem rokov zaoberala výhradne problémom, ako udržať svoje dedičstvo. Pragmatická sankcia cisára Karola VI. si však nezískala medzinárodné uznanie. Bavorský vojvoda Karol Albrecht vzniesol nároky na české a rakúske územia a neuznal nástupnícke práva Márie Terézie. Ďalším záujemcom o niektoré rakúske územia bol pruský kráľ Fridrich II. V dlhých vojnových stretnutiach stratila vladárka skoro celé Sliezsko. Podarilo sa jej však hlavne vybojovať právo na vládu v monarchii. V Prešporku sa nechala korunovať za uhorskú kráľovnú. Českou kráľovnou bola v Prahe korunovaná až v roku 1743, keď sa jej podarilo z Prahy vytlačiť bavorskú armádu. Praha bola zničená vojnou, atmosféra korunovácie nebola najpríjemnejšia. Po celý život sa nezbavila nedôvery voči českej šľachte. Konflikt s Pruskom mal ešte pokračovanie v tzv. sedemročnej vojne, keď Fridrich II. opätovne napadol Čechy. Vojnový konflikt pokračoval aj na ďalších európskych územiach, ako aj v zámorí (boj o kolónie v Severnej Amerike). Vo februári 1763 bol na loveckom zámku Hubertsburg neďaleko Lipska podpísaný mier medzi Máriou Teréziou a Fridrichom II. Pre celú habsburskú monarchiu bolo veľkou ekonomickou stratou pripojenie Sliezska k Prusku. Panovníčka preukázala vo veľmi ťažkej dobe obdivuhodnú energiu, rozvahu a hlavne odvahu. Bola to pôvabná plavovlasá žena vysokej štíhlej postavy, milujúca plesy a dvornú zábavu. V priebehu vojnových rokov sa jej zjav stal majestátnejším. Zbierala vládcovské skúsenosti a sebavedomie až vyzrela na panovníčku. Mala politický talent a bystrý úsudok, dokázala dobre odhadnúť ľudia a ich schopnosti, bola rozvážna a veľmi pracovitá. Bola tiež milujúcou manželkou a matkou. Zo šestnástich detí, ktorým Mária Terézia darovala život, bolo jedenásť dievčat. Jedna z dcér umrela hneď po pôrode, dve v detskom, ďalšie dve v dievčenskom veku. Ani ostatné dcéry Márie Terézie sa nedožili vysokého veku. Len Mária Alžbeta žila dlhšie ako jej matka, ktorá

1. Triválne školy od „trivia“ – tri cesty poznania – čítať, písať, počítať.
2. Hlavné školy – trvali tri až štyri roky, zriaďovali sa v mestách, aj tzv. normálne školy konkurovali gymnáziám – trvali štyri roky.
3. Univerzity, ktoré sa začali meniť na vedecké inštitúcie.

pokračovanie na 10. str.

Vianoce bez darčiekov, TV a počítačov

V dnešnej pozoruhodnej, hektickej dobe zvykneme hovoriť, že vo vzťahoch medzi ľuďmi chýba vzájomný rešpekt, úcta, tolerancia, že v správaní ľudí sa prejavuje zvýšený nezaujem o problémy a život druhých ľudí. Možno máme dosť vlastných problémov, ktoré nezvládame riešiť. Pritom nemáme čas ani na vlastné deti, partnerov, rodičov, starých rodičov, chorých príbuzných, priateľov či susedov. Napriek tomu nepochopiteľne máme dosť času na neduhy, seriály TV, komunikáciu na facebooku, surfovanie po internete, niekedy to pôsobí dojmom, že sme závislí. Poniektorí horlivci sú tak vtiahnutí do životov mediálnych postáv, že zabúdajú žiť svoj vlastný život.

Náš záujem o veci verejné sa obmedzuje na kritiku ich stavu doma i vo svete. Od Boha neoprávnene očakávame, že nám bude pomáhať a chrániť nás, pričom bez zábran ho obviňujeme za chyby a tragédie, ktoré napáchali alebo páchajú ľudia na ľuďoch. Pomýlení mocou peňazí dožadujeme sa lásky, ale sami lásku nedávame, očakávame trpezlivosť od druhých a sami ju nemáme. Slobodu vnímame, ako nikým a ničím neobmedzené osobné možnosti robiť čo chceme, ale zodpovednosť za svoje slobodné rozhodnutia a konania odmietame niesť. Sme, akí sme a také sú aj naše rodiny, naše obce a spoločnosť. Boh ani Európska únia nemajú nič spoločné s tým, akí sme ľudia.

V týchto dňoch k našim bežným problémom pribúdajú problémy súvisiace s predvianočným časom. Nakupovanie darčiekov, potravín, pečenie, varenie - len aby na vianočnom stole nič nechýbalo. Od gruntu upratujeme domácnosti, v práci finišujeme, napätie a stresové situácie stúpajú. Ešte stretnutia s kolegami a priateľmi na trhoch alebo v cukrárni. Sme rozbehaní a stresovaní časovou tiesňou, problémami a tými nešťastnými peniazmi, ktorých nikdy nie je dosť. Čo tak na chvíľu postáť, urobiť si čaj, kávu a popremýšľať ako to zvládnuť. Záleží od vzťahov v rodine, ale ideálne je podeliť sa o prácu a povinnosti, ale aj o radosť, že sme to zvládli v pohode. Čo môžeme urobiť spoločne, urobme to. Sme predsa rodina a Vianoce sú aj o rodine a jej vzájomnosti. Väčšina z nás bude limitovaná dostupnými zdrojmi peňazí. Práve preto bude potrebné zvažovať, na čo ich minúť a na čo nie. Vianoce sú aj o skromnosti. Vieme si predstaviť Štedrý večer bez klasických darčiekov? Pod stromčekom by boli dve obálky. V jednej z nich by deti ďakovali mamke, ockovi za ich starostlivosť a lásku, za pohodu a vzájomnú úctu v rodine, ktoré pre každého znamenajú ušľachtilé pocity vzájomnosti, rodinného tepla a istoty. Veď rodina je domov, útočisko v čase telesnej či duševnej nepohody. Bolo by tam tiež napísané mamka, ocko máme vás radi. V tej druhej obálke by boli slová adresované deťom od rodičov. Milý Matko a Sonička, sme šťastní, že vás máme, sme hrdí na vás, že ste sa dokázali uskromniť aj bez darčiekov, vyrástli z vás dobrí a statoční mladí ľudia. Máme vás radi nadovšetko na svete a vážime si našu spoločnú rodinu.

Vieme si predstaviť Štedrý večer bez televízie, rádia, počítačov, mobilných telefónov s tým, že celý večer by sa rodina rozprávala o rodine, o predstavách a plánoch každého jej člena, o rodičoch a deťoch, o starých rodičoch, zvykoch a tradíciách, o príbuzných, o priateľoch detí i rodičov, o susedoch, o ľuďoch, ktorí potrebujú pomoc a tiež o tých, ktorí žijú osamote. O detskej a rodičovskej láske, o láske muža a ženy, o Bohu a viere, o dobre a zle, o živote v škole, v zamestnaní - o tom, ako si ľudia môžu vzájomne spríjemniť život... Pred spaním by každý každého objal a povedal mu, mám ťa rád, mám ťa rada. Na taký Štedrý večer by nikto z rodiny nezabudol.

Šťastní sú, ktorí pochopili, že Vianoce sú o narodení Ježiša, o láske, o rodine, o súzvuku duší a odpúšťaní.

Ľudovít Šomšák

Jana Kušnierová prezentovala obrazy z rodného kraja

Jana Kušnierová, výtvarníčka, rodáčka z Betliara, sa prezentovala súborom olejomalieb, v ktorých zachytáva prostredie svojho rodného kraja.

„Z rodného kraja“ je aj názov v poradí už ôsmej autorskej výstavy výtvarníčky Jany Kušnierovej. Vernisáž výstavy sa uskutočnila dňa 26. októbra 2017 v priestoroch kultúrneho domu v Betliari. Témou olejomalieb bola rodná obec autorky, Betliarsky park a kaštieľ rodiny Andrassyovej, na ktorý poukazuje aj dominantný obraz výstavy s názvom „Psyché alebo pocta Andrassyovcom“. Ako hovorí autorka „Tento obraz som symbolicky venovala rodine Andrassyovej, ktorá poznamenala moje životné smerovanie a život ľudí v tejto obci a zanechala neskutočné klenoty pre celé Slovensko. „Na obraze sú aj sochy, ktoré už v parku nie sú, namalovala som ich, aby sa zachovali aspoň v myšliach ľudí. Na obraze dominuje Psyché, socha z vodotrysku v parku a biely páv. Biele pávy niekedy chovali Andrassyovci a pohybovali sa v celom parku. Obraz som sa rozhodla venovať Múzeu Betliar.“

Výstava bola venovaná mame výtvarníčky, ktorá sa však inštalácie nedožila. Svoju silu má preto aj obraz Mama a jej kvety, kde je mama výtvarníčky spolu so svojimi kvetmi, ktoré mala veľmi rada. „Sú to presné kópie kvetov, ktoré mama sadila a starala sa o ne,“ povedala J. Kušnierová.

Okrem dvoch obrazov, ktoré začali vznikať v roku 2016, boli všetky ostatné namalované od júla do septembra 2017. Ich námetom sú veduty obce Betliar, ako aj zákutia betliarskeho parku. Chýbať nemohol ani kaštieľ či hrad Krásna Hôrka.

V úvode vernisáže A. Kovtun zaspieval pieseň o rodnom kraji „V čarokrásnom Gemeri“. Autorom piesne – hudby aj slov - bol otec Jany Kušnierovej. Bola to jej premiéra na verejnosti.

Na slávnostnom otvorení výstavy sa zišlo množstvo hostí, kolegov autorky zo základnej umeleckej školy, spolužiakov, či priateľov. „Som veľmi rada, že prišlo toľko ľudí. Doniesli mi krásne kvety. Ani som to nečakala. Výstava sa páči, z čoho mám dobrý pocit,“ uviedla Kušnierová.

Výstava bude inštalovaná ešte raz v Gemerskom osvetovom stredisku v mesiaci december.

Program evanjelických a. v. služieb Božích v Evanjelickom chráme v Betliari:

- 24. 12. 2017 o 09,00 hod. Služby Božie s Večerou Pánovou
- 24. 12. 2017 o 16,30 hod. Štedrovečerné služby Božie
- 25. 12. 2017 o 09,00 hod. Prvá slávnosť vianočná,
Slávnostné služby Božie
- 26. 12. 2017 o 09,00 hod. Druhá slávnosť vianočná, pred službami
Božími o 8,00 hod. Večera Pánova
- 31. 12. 2017 o 09,00 hod. Nedľa po Vianociach, Služby Božie
- 31. 12. 2017 o 16,30 hod. Závierka občianskeho roka, Služby Božie
- 1. 1. 2018 o 09,00 hod. Nový rok. Novoročné služby Božie
- 6. 1. 2018 o 09,00 hod. Zjavenie Krista pána mudrcom, Služby Božie

DOBA MÁRIE TERÉZIE (13. 5. 1717 – 29. 11. 1780)

V roku 2017 si pripomínáme 300. výročie jej narodenia

dokončenie z 8. str.

Popri všeobecnom školstve vznikali aj industriálne školy (dnes priemyslové). Ekonóm Július Raab navrhol rozparcelovať pôdu a prenajať ju za poplatky. Tzv. raabizácia počítala so zavedením námezdnnej práce (za plat). Zaviedlo sa striedavé hospodárenie na pôde. Začali sa pestovať zemiaky, kukurica, ďatelina, moruša, krmná a cukrová repa, olejnaté plodiny, ľan, vysádzali sa aleje ovocných stromov. Bol zostrojený sejací stroj, cepy sa však používali aj naďalej. Objavujú sa i postreky. V roku 1776 na Pražskej univerzite bola otvorená poľnohospodárska katedra.

Manžel Márie Terézie, František Štefan I. Lotrinský, získal do svojho majetku sobášom Holíčsko – Šaštínske panstvo, kde vytvoril vzorové hospodárstvo. Venoval sa podnikaniu a obchodovaniu. V Šaštíne založil v roku 1736 manufaktúru na kartún, ktorá sa stala najväčšou na Slovensku a patrila aj k najväčším podnikom v Európe. V Holíči založil v roku 1743 manufaktúru na výrobu keramiky - holíčska fajansa, majolika. V Kopčanoch mal žrebčín, kde choval šlikovské kone, kačenáreň s chovom divých kačíc. Z pohraničného hradu vznikla reprezentatívna cisárska rezidencia, holíčsky zámokový areál, kaštieľ. Najväčší vzostup sa prejavil v textilnej výrobe. Zvýšila sa produkcia výroby plátna, rozvíjalo sa vlnárstvo, bavlnárstvo, výroba prírodného hodvábu, prosperovalo súkenníctvo. Nedošlo však k rozvoju železiarstva, nakoľko dostatok dreva v panských lesoch bránil

v prechode k využívaniu uhlia. Dreva bolo preto v priebehu 18. storočia veľmi veľa vyťažené, takže niektoré reformy sa týkali aj odvetvia lesníctva. V súdnictve reformy nastolili rovnosť každého občana pred súdom. Koncom 18. storočia existovalo už 90 poštových staníc. Pošta prepravovala listy, menšie balíčky a noviny, od roku 1788 boli zavedené i doporučené zásielky. Rozbehla sa výstavba štátnych ciest. Bol vydaný patent o súpise obyvateľstva. Priemerný vek predstavoval necelých 32 rokov. Zriaďovali sa prvé nemocnice ako sú známe dnes a začali sa písať pravidelne chorobopisy pacientov.

Syn Márie Terézie, Jozef II., korunný princ, budúci panovník, spoločne s tolerančným patentom vydal nariadenie o zrušení kláštorov a kostolov. Zrušené kláštory boli premenené na nemocnice, kasárne alebo továrne.

„Otčina jej vd'ací za upevnenie náboženstva, podporu branného poriadku, za pestovanie slobodných umení, spravodlivé rozdelenie poplatkov a obnovu obchodných výhod, za školy cnosti a vedy, prístupné šľachtickej mládeži. Celý svet jej vd'ací za pokoj a príklad všetkých cností. Odmenou za svoje veľké zásluhy odpočívaj v Bohu.“

Tabuľa s nápisom na dvojito sarkofágu cisárovnej Márie Terézie v kapucínskej krypte vo Viedni.

Spracovala Ľubica Zatrochová,
zdroj: Světové dějiny

Správa a vyhodnotenie činnosti stolnotenisového oddielu

Výsledky stolnotenisového oddielu za súťažný ročník 2016/2017:

V uvedenom ročníku sa stolnotenisové družstvo TJ Tatran Betliar umiestnilo v okresnej 5. Lige Gemer na treťom mieste. Z celkového počtu 18 zápasov sme 12 vyhrali, 2 remizovali a 4 prehrali. Na prvom mieste skončilo družstvo SK Jablonov nad Turňou "B", na druhom mieste STK Honce "A". Súťaž tvorilo 10 mužstiev. Hralo sa dvojkoľovo.

Tabuľka po 18. kole

Poradie	Družstvo	OZ	V	R	P	K	Skóre	Body
1.	ŠK Jablonov nad Turňou B	18	17	0	1	0	225:99	52
2.	STK Honce A	18	13	3	2	0	217:107	47
3.	Tatran Betliar	18	12	2	4	0	196:128	44
4.	MSTO Dobšiná A	18	12	0	6	0	197:127	42
5.	STK Gemerská Poloma B	18	9	1	8	0	172:152	37
6.	S.T.K. Plešivec B	18	8	1	9	0	152:172	35
7.	ŠKST Gočovo	18	5	1	12	0	137:187	29
8.	ŠK Henckovce B	18	4	2	12	0	135:189	28
9.	TJ Lokomotíva Dedinky	18	4	2	12	0	119:205	28
10.	STK Baník Rakovnica A	18	0	0	18	0	70:254	18

Rebríček jednotlivcov v dvojhrách

Por.	Hráč	Družstvo	Účasť (%)	Odohr.	Výhry	Prehry	Úspešn. (%)
4	Šebesta Peter st.	Tatran Betliar	98.61	71	59	12	83.10
8	Teraj Michal	Tatran Betliar	100.00	72	55	17	76.39
15	Árvay Ľubomír	Tatran Betliar	88.89	64	45	19	70.31
39	Lipták Ondrej	Tatran Betliar	94.44	68	12	56	17.65

V novom súťažnom ročníku 2017/2018 sme po 5. kole na treťom mieste. Po návrate zo zahraničia sa k nám pridali staronový hráč Tomáš Gubek, čiže máme momentálne 5 hráčov.

Futbalový klub TJ Tatran Betliar - výsledky za rok 2017

Rok 2017 začal futbalový klub TJ Tatran zimnou prípravou na jarnú časť súťažného ročníka 2016/2017. Po jesennej časti postavenie mužstva nezodpovedalo kvalite mužstva, s ktorým disponoval. Klub doplnil mužstvo o dvoch hráčov z Vlachova - a to Marciša a Hricka. A hlavne nadviazal spoluprácu s firmou KERO s. r. o. s pánom Kerekešom ako sponzorom. V jarnej časti sa v plnej miere ukázala kvalita mužstva, keď z 10 zápasov mužstvo vyhralo 8 a len dvakrát prehralo. Získalo tak spolu 42 bodov a obsadilo celkovo 4. miesto. Družstvo dorastu v tomto ročníku obsadilo celkovo 5. miesto. Okrem futbalu sa klub spolupodieľal na príprave a organizácii Dňa rodiny za výdatnej sponzorskej podpory p. Kerekeša. V tejto spolupráci hodlá klub pokračovať aj v budúcnosti.

V letnej prestávke usporiadal futbalový klub v spolupráci s obecným úradom 5. ročník memoriálu Mariána Šlosára za účasti mužstiev Gemerská Poloma, Rožňava dorast a Betliara. Súčasťou turnaja bol zápas bývalých spoluhráčov M. Šlosára a starých pánov Dobšinej. Zápas sa skončil remízou 2:2, na penalty zvíťazili bývalí spoluhráči M. Šlosára. Memoriál vyhralo mužstvo Betliara. Počas turnaja si účastníci pripomenuli aj okrúhle životné jubileá bývalých aktívnych hráčov a funkcionárov, a to Milana Košutha – 70 rokov a Dušana Ivanku a Miroslava Plačka – 50 rokov. V tejto tradícii chce futbalový klub pokračovať každý rok.

V letnej prestávke sa musela riešiť situácia v družstve dorastencov,

nakolko ostalo v družstve iba 9 hráčov. Bola nadviazaná spolupráca s družstvom Drnava, ktorej dorast pôsobí v IV. lige.

V novom súťažnom ročníku 2017/2018, ktorého jesenná časť sa skončila začiatkom novembra, bolo cítiť stabilitu a zohratosť mužstva. Mužstvo sa však nevyhlo ani zaváhaniam, a to najmä v zápasoch doma s Bohúňovom a Vyšnou Slanou. Účinkovanie v jesennej časti však vedenie klubu považuje za výborné. Po odohratí 14 zápasov s bilanciou 9 výhier, 2 remízy a 3 prehry prezimuje mužstvo Betliara na 2. mieste VI. Ligy ObFZ. Veľkú zásluhu na týchto výsledkoch má tréner Ondrej Fabián a celé mužstvo, ktoré momentálne tvorí výborný kolektív na ihrisku i mimo neho.

Družstvo dorastu po jesennej časti obsadilo taktiež druhé miesto. V doraste je cítiť, že naši 5 chlapci pravidelne nastupujú za Drnavu v IV. Lige dorastencov a Drnava nám dopĺňa náš káder. Veľká vďaka patrí Ladislavovi Kováčovi, ktorý sa stará o týchto hráčov, ako aj o mužstvo dospelých ako vedúci mužstva. Poďakovanie patrí obecnému úradu a starostovi a všetkým zamestnancom, ktorí sa starali o údržbu a úpravu ihriska, kosenie, čistotu aj pranie dresov. Nemôžeme nespomenúť a poďakovať sa p. Beérovej, p. Šofrankovi st., B. Potmákovi a Š. Ciberajovi. Obzvlášť je potrebné poďakovať p. Kerekešovi a jeho firme KERO s. r. o. za vytváranie pohody a skoro rodinného zázemia v kolektíve, za zabezpečovanie občerstvenia a materiálnej pomoci.

Gejza Čizmar ml.

Tabuľka po jesennej časti ročníka 2017/2018

Tabuľka / 6. liga dospelí

Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	K	+/-
1. OFK Vyšná Slaná	14	12	2	0	58:12	38	14	17
2. TJ Tatran Betliar	14	9	2	3	31:16	29	13	8
3. FK Baník Štítnik	14	9	1	4	55:35	28	12	7
4. FK Baník Drnava	14	8	3	3	50:30	27	11	6
5. TJ Jednota Krásnohorská Dlhá Lúka	14	7	4	3	45:33	25	10	4
6. TJ Sokol Gemtex Rudná	14	7	1	6	62:49	22	9	1
7. TJ Zlatý Klas Dlhá Ves	14	6	3	5	43:31	21	8	0
8. FK SOKOL Bohúňovo	14	5	3	6	31:41	18	7	-6
9. FK Apex Kružná	14	5	2	7	33:36	17	6	-4
10. ŠK Jablonov nad Turňou	14	5	1	8	35:49	16	5	-5
11. ŠK BANÍK ŠTÍTNÍK	14	4	3	7	34:46	15	4	-3
12. TJ Baník Rožňavské Bystré	14	3	1	10	33:45	10	3	-11
13. FK Hrhov	14	3	1	10	21:52	10	2	-11
14. OTJ Honce	14	1	1	12	34:90	4	1	-17

Šachový oddiel TJ Tatran Betliar - výsledky za rok 2017

Šachisti sa v uplynulom roku zapojili do ďalšieho ročníka Gemerskej šachovej ligy, ktorá sa hrala od 17. 12. 2016 do 22. 4. 2017. Celkovo oddiel skončil na 6. mieste s 2 výhrami a 4 prehrami. Zmenila sa zostava družstva, keď odišli 2 hráči z Rožňavy, ale oddielu sa podarilo získať 1 hráča z Gemerskej Polomy. Až na jednu výnimku odohrali sa vyrovnané zápasy so všetkými súpermi. Veď podľa počtu získaných bodov na jednotlivých šachovniciach by sa družstvo umiestnilo na 3. mieste. Do súťaže za Betliar sa zapojilo 8 hráčov, najviac bodov získali: Ciberaj Miroslav (11 b), Lipták Ondrej (10 b), Csoltó Róbert (8 b), Ciberaj Štefan (7 b), Černický Maximilián (4,5 b) a Dovec Michal (2 b).

Výsledky družstva podľa jednotlivých zápasov boli nasledovné:

Betliar – Kráľ	7:9
Betliar – Rožňava	6,5:9,5
Betliar – Revúca	6,5:9,5
Betliar – Štítnik „A“	1:15
Betliar – Štítnik „B“	10:6
Betliar – Tornaľa	11,5:4,5.

Šachisti Betliara sa od 18. 11. 2017 zapojili aj do nového ročníka Gemerskej ligy 2017/2018. Okrem toho sa zapájajú aj do otvorených šachových turnajov. Oddiel v spolupráci s obecným úradom usporiadal aj tradičný Vianočný šachový turnaj, ktorý sa uskutočnil 6. 1. 2017. Na sklonku tohto roka, v sobotu 30. 12. 2017, sa pripravuje odohratie 18. ročníka tohto turnaja.

Ing. Miroslav Ciberaj

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Narodili sa

Lukáš Ďurán, 2. 8. 2017

Uzavreli manželstvo

Peter Karpáty a Lucia Hroncová, 26. 8. 2017
Tibor Molnár a Radoslava Bakošová, 2. 9. 2017

Živio, živio, živio...

Blahoželáme jubilantom:

60 rokov

Daniela Mervová
Kristína Živkovičová
Daniela Filická

70 rokov

Ladislav Dulík
Milan Koššúth
Magdaléna Podolínská
Zuzana Pavelková
Jozef Grenda
Tibor Sappanoš
Július Farkašovský
Ján Balog
Gabriela Kukurová

80 rokov

Július Sihelský
Serena Packová
Eudevít Rybár

Rozlúčili sme sa

Jolana Valentin rod. Haizerová, 18. 6. 2017
(USA, rodáčka z Betliara)
Marian Janičko, 1. 9. 2017
Lýdia Janíčková, 4. 9. 2017
Patrik Lux 23. 9. 2017
Júlia Koššuthová, 10. 10. 2017
Ján Miklóšik, 17. 10. 2017
(Kanada, rodák z Betliara)
Klára Moravčíková, 19. 10. 2017
(Hontianske Moravce, rodáčka z Betliara)
Ján Barkai, 9. 12. 2017

Prečo Advent?

Ak očakávame mimoriadnu udalosť, akou je napríklad návšteva veľkej osobnosti, snažíme sa na ňu čím lepšie pripraviť, aby sme nezostali v hanbe. Vtedy sa usilujeme o väčšiu bdelosť ako inokedy.

K bdelosti nás vyzýva aj Pán Ježiš v evanjeliu: „Bďte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán“ – a povzbudzuje nás takto: „Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej nevíete (Mt 24,37-44).“

Ako súvisí táto Pánova výzva s Adventným obdobím, ktoré slávime? Veď Advent trvá niekoľko týždňov, presnejšie štyri a potom slávime Vianoce. Aj samotné slovo Advent pochádza z latinského slova advenire a znamená prísť, prichádzať. A kto prichádza? Prichádza Mesiáš a Boh, Pán celého sveta ako malé, bezbranné dieťa. Slávenie Adventného obdobia nás má priviesť na myšlienku, aby sme nezabúdali, že po Pánovom prvom príchode na túto Zem je pre nás nesmierne dôležitý aj jeho druhý príchod v našom osobnom živote, aj na konci vekov, keď príde súdiť živých i mŕtvych. Jeho príchod sa totiž stále odohráva v prítomnom okamihu – teraz: v rovnakej dobe.

Veď Pán túži stretnúť sa s pripravenou dušou nielen po tomto Advente, ktorý začíname, ale aj pri našom definitívnom stretnutí sa s ním. Na toto stretnutie sa pripravujeme sviatosťou zmierenia. Je to už tridsaťšesť rokov čo sa svätý Ján Pavol II. stretol s viac než 2000 deťmi v jednej z rímskych farností. Svoj príhovor začal slovami: „Ako sa pripravujete na Narodenie Pána?“ „Modlitbami,“ kričali deti. „Správne, modlitbami,“ reagoval na to Ján Pavol II. „Ale aj svätou spovedou. Musíte sa vyspovedať, aby ste potom pristúpili k svätému prijímaniu. Urobíte to?“ A tisíce detí odpovedalo ešte hlasnejšie: „Urobíme!“ „To je dobré, tak to musíte urobiť!“ – povedal im Ján Pavol II. Potom tichý hlasom dodal: „Pápež sa taktiež vyspovedá, aby bol hodný prijať Božie dieťa.“

Tu nachádzame krásne povzbudenie, aj príklad, ako u detí, tak aj u svätého Jána Pavla II.

Urobme tak aj my v nasledujúcich dňoch, ktoré nás delia od Narodenia Pána, s čoraz väčšou láskou a kajúcnosťou. Vždy sa predsa môžeme ešte lepšie pripraviť na prijatie sviatosti Božieho milosrdenstva, keď dôkladne do hĺbky preskúmame svoju dušu, aby nás Ježišov príchod nezastihol rozptýlených v iných záležitostiach, ktoré majú u Ježiša malú dôležitosť, alebo ju dokonca nemajú nijakú.

Ak našu usilovnosť predĺžime aj ďalej vo svojom živote aj po Vianociach, po celý rok, ba po celý náš život, potom nás mimoriadna udalosť osobného stretnutia s Pánom neprekvapí, ale nájde pripravených.

Na záver prajem všetkým čitateľom radostné a požehnané Vianoce.

JUDr. Mgr. Štefan Magut, PhD.,
katolícky správca farnosti

Program rímsko-katolíckych bohoslužieb v Rímsko-katolíckom kostole v Betliari:

24. 12. 2017 Polnočná svätá omša bude iba v Gemerskej Polome
25. 12. 2017 o 08,30 hod. Božie narodenie
26. 12. 2017 o 08,30 hod. Sv. Štefana
31. 12. 2017 o 08,30 hod. Sv. Silvestra
1. 1. 2018 o 08,30 hod. Nový rok
6. 1. 2018 o 08,30 hod. Troch kráľov

BETLIARSKE NOVINY - občasník Obce Betliar

- Vydáva Obecný úrad Betliar ■ Registrované na odbore všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Rožňave
- Adresa redakcie: Obecný úrad Betliar, Šafárikova 67, 049 21 Betliar, ■ Telefón: 058 / 79 83 114
- Vedie kolektív redakčnej rady ■ Tlač: Tlačiareň OTOPRINT, Rožňava